

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

“Təsdiq edirəm”
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:
____ dos. Zaur Məmmədov
_____ “_____” _____ 2025-ci il

Fənn sillabusu:

İxtisas: 050706–“Meşəçilik”

Fakültə: “Aqrar və mühəndislik”

Kafedra: “Aqrar elmləri”

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı:“Meşə quruluşu”(Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin Elmi Şurasının 11 sentyabr 2017-ci il, EŞ№1/2 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir.

Kodu: İPF-B23

Tədris ili: IV (2025-2026)

Semestr: VIII

Tədris yükü: Cəmi 80 saat.Auditoriyadan kənar 50 saat.Auditoriya saati – 24 (14 saat mühazirə, 10 saat laboratoriya).

Tədris forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 8 kredit

Auditoriya N: 305

Saat: 10⁰⁰

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Əliyev Adıgözəl Rəsul oğlu

Məsləhət günləri və saat: III gün saat 14⁰⁰

E-mail ünvanı: adigezalaliyev@yandex.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç., 170-a

III. Tövsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. İbrahimov Z.A. Meşə quruluşu. Vektor nəşrlər evi.Bakı-2016.

Əlavə ədəbiyyat.

2. Анучин Н.П. «Лесоустройство» «Экология». М. 1991.

3. Моисеев Н.А. «Лесоустройство», Лес.пр. М. 1983.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən prerekvizit fənn yoxdur

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Dendrologiya meşə təsərrüfatı üzrə mütəxəssis hazırlığında tədris olunan mühüm fənnlərdən biridir. Fənnin tədrisi ilə tələbə ağac və kol növlərinin sistematikasını, onların coğrafi yayılması, ekoloji xüsusiyyətləri və introduksiyası ilə tanış olur. Fənnin tədrisinin xalq təsərrüfatının bir çox sahələri (oduncaq emalı sənayesi, meşəkimya, tikinti, nəqliyyat, kənd təsərrüfatı və s.) üçün əhəmiyyətinə baxmayaraq o meşə təsərrüfatı işçiləri üçün xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Meşə mühəndisləri meşə təsərrüfatı işlərinin layihələndirilməsi və yerinə yetirilməsi prosesində ağac və kol cinslərinin bioekoloji xüsusiyyətlərini, onların coğrafi yayılması və oduncaq ehtiyatını nəzərə alaraq icra edirlər. Dendrologiya fənninin tədrisində məqsəd tələbələrə ağac və kol növlərinin morfoloji, bioekoloji xüsusiyyətləri və coğrafi yayılması barədə məlumat verməkdir.

Fənnin tədrisində qarşıya qoyulan məsələlər aşağıdakılardan ibarətdir:

- ağac və kol cinslərinin biologiyası, morfologiyası və ekologiyasına dair məlumatların mənimsənilməsi;
- Azərbaycanın dendroflorasına dair məlumatların mənimsənilməsi;
- tələbələrdə ağac və kol növlərinin geobotaniki təsvirinin verilməsinə dair bacarıqların əldə edilməsi;
- nəzəri biliklərin praktiki tətbiqinə dair bacarıqların əldə olunması.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik burcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq meyarları nəzərə alınır.

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal – tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal – tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
- 7 bal – tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir.
- 6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal – tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.
- 3 bal – tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir.
- 1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal – suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

- 91-100 bal – əla (A)
- 81-90 bal – çox yaxşı (B)
- 71-80 bal – yaxşı (C)
- 61-70 bal – kafi (D)
- 51-60 bal – qənaətbəxş (E)
- 51 - baldan aşağı – qeyri-kafi (F)

IX.Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir göröləcək.

X.Təqvim mövzu planı: Mühazirə-14 saat, laboratoriya –10saat. Cəmi-14saat

No	Keçirilən mühazirə, seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
1	2	3	4
	Mühazirə mövzuları		
1	Mövzu 1: Meşə quruluşu fənninin ümumi əsasları.Meşə	2	

	quruluşunun predmeti və başlıca vəzifələri . Plan : 1 . Meşə quruluşunun predmeti . 2 . Meşə quruluşunun obyektı . 3 . Meşə quruluşu işlərinin başlıca məqsədi . 4 . Meşə quruluşu fənni haqqında ümumi məlumat . 5 .Azərbaycanda meşə quruluşu işlərinin aparılması tarixi və mərhələləri 6 . Meşələrin istifadəsi , mühafizəsi və inkişafına dair bəyannamə .		2
2	Mövzu 2: Meşə quruluşu işlərinin təşkili və aparılması . Plan : 1 . Meşə quruluşu təftişinin müddəti . 2 . Meşə quruluşu işlərinin mərhələləri .	2	2
3	Mövzu 3: Meşə fondu torpaqları və onun tərkibi . Plan : 1 . Meşə fondu torpaqları . 2 . Dövlət meşə fondu torpaqlarında təsərrüfatın təşkili . 3 . Qoruq meşələri . 4 . Xüsusi təyinatlı meşələr .	2	2
4	Mövzu 4: Meşə təsərrüfatının təşkili və fəaliyyət prinsipləri . Plan : 1 . Meşə təsərrüfatının təşkili . 2 . Meşə təsərrüfatının fəaliyyət prinsipləri .	2	2
5	Mövzu 5: Meşənin yetkinliyi . Plan : 1 . Meşənin yetkinliyi . 2 . Meşənin bərpaedici və təbii yetkinliyi . 3 . Meşənin miqdarca yetkinliyi . 4 . Meşənin texniki yetkinliyi . 5 . Meşənin keyfiyyətə yetkinliyi .	2	2
6	Mövzu 6:Meşə massivinin kvartallara bölünməsi.Meşə massivlərinin inventarlaşdırılması . Plan : 1 . Meşələrin inventarlaşdırılması barədə ümumi məlumat . 2 . Meşələrin inventarlaşdırılması işinin vacib tərkib hissəsi . 3 . Meşə massivlərinin inventarlaşdırılmasına zəmin – şərait yaratmaq. 4 . Meşə təsərrüfatının idarə olunmasının təmin edilməsi .	2	2
7	Mövzu 7: Yaş sinfi metodu.Yaş sinfləri cədvəlinin tərtib olunması . Aralıq istifadə və ya xidməti qırıntılar. Plan : 1 Aralıq istifadə qırıntıları . 2 İşıqlandırma , təmizləmə və seyrəltmə qırıntıları . 3 Keçid qırıntısı . 4. Yaş sinfi metodu . 5 Yaş sinfləri cədvəlinin tərtib olunması . 6 Yaş sinfi cədvəlləri .	2	
	Cəmi:	14	

	<u>Laboratoriya mövzuları</u>		
1	Meşə quruluşu fənninin ümumi əsasları.Meşə quruluşunun predmeti və başlıca vəzifələri	2	
2	Meşə quruluşu işlərinin təşkili və aparılması	2	
3	Meşə fondu torpaqları və onun tərkibi	2	
4	Meşə təsərrüfatının təşkili və fəaliyyət prinsipləri .	2	
5	Yaş sinfi metodu.Yaş sinfləri cədvəlinin tərtib olunması . Aralıq istifadə və ya xidməti qırıntılar	2	

	Cəmi	10	
--	-------------	-----------	--

XI. Fənn üzrə tələblər:

Aqrar yönümlü ixtisaslarda Meşə quruluşu fənninin mühüm rolu var.

Tələbə aşağıdakıları bilməlidir :

- Meşə təsərrüfatı orqanları qarşısında duran vəzifələri və aktual problemləri;
- Meşə təsərrüfatının təbii – coğrafi və iqtisadi – ekoloji əsaslarla fəaliyyət göstərməsini;
- Meşələrdən tükəndirmədən arasıkəsilməyən daimi istifadənin təşkili prinsiplərini;
- Əsas təsərrüfat və meşəçilik tədbirləri, meşəbərpə və meşəyetişdirmə, meşədə xidməti qırıntıları,

Tələbə aşağıdakıları bacarmalıdır :

meşələrin yanğından mühafizəsi və qorunmasına dair və s. üzrə layihə tərtib etməyi və onun həyata keçirməyi.

- Həyata keçirilən tədbirlər üzrə hesablama – texnoloji materiallar tərtib etməyi;
- Meşələrdən səmərəli istifadənin təşkilinin və onların çoxsahəli faydalı funksiyalarının qorunub

saxlanılmasını təmin edən meşə quruluşu nailiyyətlərini və müasir metodlarını.

XII.Fənn üzrə təlim nəticələri (FTN):

FTN 1.Meşə quruluşu işlərinin aparılması müddətinin təyin edilməsini

FTN 2.Plan – kartoqrafik materiallarının hazırlanması qaydalarını

FTN 3.Təsərrüfatın təşkili planının hazırlanmasını

FTN 4.Meşə ərazilərində taksasiya seçmələri və taksasiya sahəsində meşə ehtiyatının təyin edilməsini

FTN 5.Meşələrin kəmiyyət və keyfiyyətinin təyin etmək

XIII.Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları

- 1 . Meşə quruluşunun predmeti
- 2 . Meşə quruluşunun obyektı
- 3 . Meşə quruluşu işlərinin başlıca məqsədi
- 4 . Meşə quruluşu fənni haqqında ümumi məlumat
- 5 . Azərbaycanda meşə quruluşu işlərinin aparılması tarixi və mərhələləri
- 6 . Meşələrin istifadəsi , mühafizəsi və inkişafına dair bəyannamə
- 7 . Meşə fondu torpaqları
- 8 . Dövlət meşə fondu torpaqlarında təsərrüfatın təşkili
- 9 . Qoruq meşələri
10. Xüsusi təyinatlı meşələr

XV.İmtahan sualları:

I blok

- 1 . Meşə quruluşu işlərinin başlıca məqsədi
- 2 . Meşə quruluşu fənni haqqında ümumi məlumat
- 3 . Meşə quruluşu təftişinin müddəti
- 4 . Meşə quruluşu işlərinin mərhələləri
- 5 . Meşə fondu torpaqları
- 6 . Dövlət meşə fondu torpaqlarında təsərrüfatın təşkili

II blok

- 7 . Qoruq meşələri
- 8 . Xüsusi təyinatlı meşələr
- 9 . Meşə təsərrüfatının təşkili
- 10 . Meşə təsərrüfatının fəaliyyət prinsipləri
- 11 . Meşənin yetkinliyi
- 12 . Meşənin bərpaedici və təbii yetkinliyi

III blok

- 13 . Meşənin miqdarca və texniki yetkinliyi
- 14 . Meşənin keyfiyyətə yetkinliyi
- 15 . Meşələrin inventarlaşdırılması barədə ümumi məlumat .
- 16 . Meşə massivlərinin inventarlaşdırılmasına zəmin – şərait yaratmaq
- 17 . Meşə təsərrüfatının idarə olunmasının təmin edilməsi
- 18 . Aralıq istifadə qırıntıları

IV blok

- 19 . İşıqlandırma , təmizləmə və seyrəltmə qırıntıları
- 20 . Keçid qırıntısı
- 21 . Yaş sinfi metodu
- 22 . Yaş sinifləri cədvəlinin tərtib olunması
- 23 . Yaş sinfi cədvəlləri
- 24 . İdarəetmənin təşkili

V blok

- 25 . Kadr məsələsi və maliyyələşdirmə
- 26 . Meşə quruluşu obyektinin təbii – coğrafi və iqtisadi şəraiti
- 27 . Meşə müəssisəsinin ötən təftiş müddətindəki təhlilinin fəaliyyəti
- 28 . Meşə fondunun təhlili
- 29 . Meşədən istifadənin təşkili
- 30 . Meşəbərpa tədbirləri

“Meşə quruluşu” fənninin sillabusu 050706 – “Meşəçilik”(A+B) ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.Sillabus “Aqrar elmləri” kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (23 may 2025-ci il, protokol № 09).

Fənn müəllimi:

b/m. A.R.Əliyev

Kafedra müdiri:

dos.İ.C.Kərimov